

Η ΦΙΛΟΣΤΟΡΓΟΣ ΜΗΤΗΡ.

«'Ακουε υἱὲ παιδείαν πατρός σου καὶ μὴ ἀπίστη θεισμοὺς μητρός σου' στέ-
μιν γὰρ γὰρ ἰκτῶν ἐξῆ σῆ κορυφῇ, καὶ κλειὸν χρῆσεν περὶ σῆ τραχίλω.»
Παροιμία: Σολομώντος.

Ἐκδίδεται κατὰ Πέμπτην ὑπὸ Μ. Δ. Σακκοῦράφου.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

- 'Εν 'Αθήναις . . . . . δραχ. 6.
- 'Εν ταῖς Ἐπαρχίαις . . . . . » 7.
- 'Εν τῇ Ἀλλοδαπῇ . . . . . » 10.

Αἱ συνδρομαὶ γίνονται.

- 'Εν 'Αθήναις παρὰ τῷ Ταχυδρομείῳ.
- 'Εν ταῖς Ἐπαρχίαις παρὰ τοῖς ΚΚ. ταχ. Ἐπιστάταις.
- 'Εν τῇ Ἀλλοδαπῇ παρὰ τοῖς Ἑλληνικοῖς Ταχυδρο-
μείοις καὶ ἐν ἑλλείψει τούτων παρὰ τοῖς ΚΚ. Προξένοις.

ΠΕΡΙ ΦΙΛΟΚΑΛΙΑΣ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ.

Ὁ Ξενοφῶν ὁ Ἀθηναῖος, ὅστις συνέγραψε πολλὰ ἄλλα, ἔτι δὲ καὶ τὴν Κύρου παιδείαν, ἦτο πολλὰ φιλόκαλος. Καὶ ἐκτός τοῦ ὅτι ἐφρόντιζε διὰ τὰ ἄλλα σπουδαῖα πράγματα, ἤθελε νὰ ἔχη καὶ ὄπλα ὠραῖα. Διότι ἔλεγε, ὅτι εἰς τὸν νικῶντα τοὺς ἐχθροὺς ἀρμόζει ἡ ὠραιστάτη στρατιωτικὴ στολή· ἀλλὰ καὶ ὅταν τις ἀποθνήσκη εἰς τὴν μάχην, πρέπει νὰ κοίτεται καλῶς μὲ ὠραίαν πανοπλίαν. Διότι αὐτὰ εἶναι τὰ καλλίτερα ἐντάφια, τὰ ὅποια στολιζοῦσι τῶντι τὸν γενναῖον ἄνδρα. Λέγεται λοιπόν, ὅτι τὴν μὲν ἀσπίδα εἶχεν ἐκ τῆς Ἀργολίδος, τὸν δὲ θώρακα ἐκ τῆς Ἀττικῆς, τὴν δὲ περικεφαλαίαν ἐκ τῆς Βοιωτίας, τὸν δὲ ἵππον ἐκ τῆς Ἐπιδαύρου. Ἔλεγε δέ, ὅτι τὰ τοιαῦτα εἶναι ἴδιον ἀνδρὸς φιλοκάλου καὶ κρίνοντος ἐαυτὸν ἄξιον τῶν καλῶν πραγμάτων.

Ὁ δὲ Ἀπόστολος Παῦλος εἰς τὴν πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολὴν τοῦ λέγει, ὅτι ὁ χριστιανὸς πρέπει νὰ ἐνδύηται τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ· δηλ. νὰ ἦναι περιεζωσμένος τὴν ὁσφὴν (μέσση) μὲ τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἐνδεδυμένος τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης, τοὺς δὲ πόδας τοῦ νὰ ὑποδέη μὲ τὴν ἐτοιμασίαν τοῦ Εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης· εἰς ὅλα δὲ νὰ ἔχη τὴν ἀσπίδα τῆς πίστεως καὶ τὴν περικεφαλαίαν τῆς σωτηρίας, καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

Ὁ ΜΙΚΡΟΣ ΛΑΙΕΥΣ (ψαράς.)

συνέχεια καὶ τέλος.

Εἰς τὸ προηγούμενον φυλλάδιον ἐνθυμῆσθε, ὅτι ἐμείναμεν εἰς τὴν πρότασιν, τὴν ὁποίαν ἡ κυρία ἐκεῖνη, ἡ μήτηρ τοῦ σωθέντος παιδίου ἀπὸ τὸν πνιγμὸν, ἔκαμεν εἰς τὸν Μιχαλάκην διὰ νὰ τὸν λάβῃ εἰς τὴν οἰκίαν της, καὶ τὴν ὁποίαν παρεδέχθη ὁ Μιχαλάκης.

Ὁ Μιχαλάκης ἐξεπλάγη ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὸν πύργον τοῦ Μαρκεῖου. Τὸν ἐνέδυσαν φορέματα τοῦ Νικολάκη· τὸν ἐκάθισαν καὶ ἰδέσθησαν ἐμπροσθεν καλῆς φωτίας ἵνα ζεστανθῇ καλῶς· καὶ ἔπειτα ἀνεχώρησε διὰ τὴν καλύβην του. Ὁ δὲ θεὸς του ἐπανεβλῶν πρὸ ὀπίγου εἰς τὴν καλύβην ἀνησύχει πολὺ, διότι περάσας ἀπὸ τὸ νησιδίον, δὲν εὔρεν ἐκεῖ τὸν Μιχαλάκην. Ἀφοῦ ὁμως αὐτὸς διηγῆθη τὸ συμβεβηκός, ὁ θεὸς του εἶπεν· « Ὁ Θεὸς ἐγένετο βοηθὸς σου παιδίον μου. Τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ἐμελλες, ἴσως, νὰ γογγύσης κατὰ τῆς Προνοίας αὐτοῦ, σοὶ ἀπέστειλεν εὐτυχίαν ἀνωτέραν πασῶν τῶν εὐτυχιῶν, ὅσας σὺ ἠδύνασο νὰ φαντασθῆς. Ἐξακολούθησον νὰ καθίστασαι ἄξιος τῆς προστασίας αὐτοῦ, καταβάλλων πάναν προσπάθειαν νὰ εὐχαριστῆς τὸν κύριον καὶ τὴν κυρίαν Μαρκεῖου, καὶ νὰ δεικνύης εἰς αὐτοὺς τὴν εὐγνωμοσύνην σου. » Ἡ θεία του τὸν συνεχάρη ἐπίσης διὰ ταύτην τὴν καλὴν τύχην· ἀλλ' ἡ Μαριάννα καθημένη εἰς τὴν γωνίαν, δὲν ἔλεγε τίποτε· καὶ ὅτε ἐληπίσασε πρὸς αὐτὴν ὁ Μιχαλάκης νὰ τὴν ἀποχαιρετήσῃ, τὴν εἶπε κλαίουσαν. « Τί θὰ γείνω, ἔλεγε, ἐγὼ χωρὶς σοῦ; θὰ ἦμαι δυστυχεστάτη. »

MIX. Ὁ πύργος, Μαριάννα, εἰς τὸν ὅποιον μέλλω νὰ ὑπάγω δὲν εἶναι διόλου μακρὰν ἀπ' ἐδῶ. Ὅθεν θὰ ἐρχομαι συχνὰ νὰ σὲ βλέπω. Εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι οἱ κύριοί μου μέλλουσι νὰ πηγαίνωσιν εἰς τοὺς Παρισίους, ἀλλὰ θὰ ἐπανερχῶνται εἰς τὸν πύργον τῶν τῶ ἐαρ' καὶ τότε θὰ σοὶ φέρω δῶρα καὶ θὰ ἔχω πολλὰ νέα νὰ σοὶ διηγῶμαι.

MAR. Ἄ! Σὺ θὰ γείνης κύριος μέγας, καὶ θὰ λησιμονήσης ἡμᾶς ὅλους διόλου.

MIX. Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ὑποθέτῃς τοῦτο Μαριάννα; Καὶ πατεῖς ἂν ἐγενόμην ἡ αὐτοκράτωρ, δὲν ἤθελα λησιμονήσει ὑμᾶς. Ἦλω πάντοτε σὰς ἀγαπᾶ. »

Ἐπέρασε τὸν χειμῶνα τεθλιμμένη, διότι ὁ ἐξάδελφός της, ὅστις πάντοτε ἦτο τόσοσ περιποιητικὸς πρὸς αὐτήν, ἔλειπε. Τέλος ἔφρασε τὸ ἔαρ' ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν καθημένη ἡ Μαριάννα εἰς

τὴν θύραν τῆς καλύβης τῆς, εἶδεν ἐρχόμενον μακρόθεν παιδα κάλιστα ἐνδεδυμένον· κατ' ἀρχάς μὲν ἐνόμισεν ὅτι ἦτο ξένος τις ἐρχόμενος εἰς τὴν ἐξοχὴν χάριν περιδιαβάσεως· ἀλλ' ὅτε ἤκουσεν αὐτὸν φωνάζοντά αὐτὴν ὀνομαστί, τότε ἀνέκραξεν· ὦ! πόσον χαίρω! αὐτὸς εἶναι ὁ Μιχαλάκης. » Ἀφοῦ δὲ ἑφθασε καὶ τὸν ἠσπάσθη φιλοστόργως, λέγει πρὸς αὐτόν· « Πόσον ἐμεγάλωσας Μιχαλάκη! φαίνεται ὡς κύριός τις. Κάθισον ἐδῶ καὶ εἰπέ μοι τί ἔργον ἔχεις, καὶ ἂν ἦσαι εὐχαριστημένος ἀπὸ τοῦ κυρίου σου.

MIX. Πολὸν εὐχαριστημένος εἶμαι· διότι ὅλοι μὲ ἀγαπῶσι καὶ φαίνονται καὶ αὐτοὶ εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὴν διαγωγὴν μου. Εἶμαι βοηθὸς τοῦ ἱπποκόμου Μαρκεζίου.

MAR. Δὲν ἐννοῶ τοῦτο.

MIX. Ἴδου σοὶ ἐξηγοῦμαι· ἐγὼ πηγαίνω μετὰ τοῦ κυρίου μου ἐπὶ τοῦ μικροῦ τοῦ ὄχηματος· κρατῶ τὸν ἵππον ἀφοῦ αὐτὸς καταβῆ ἀπὸ τοῦ ὄχημα· ἐν δὲ τῇ οἰκίᾳ περιποιῶμαι μετὰ τοῦ ἱπποκόμου τοὺς ἵππους καὶ μὲ στέλλουσιν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ διὰ ὑποθέσεις τῆς οἰκογενείας. Ἀλλ' ὅτι τὰ μέγιστα μ' εὐχαριστεῖ εἶναι τὸ νὰ συνοδεύω τὸν κύριον Νικολάκην, ὅτε ὑπάγει ἐφιππος εἰς τὸ δάσος τῆς Βουλωνίας μετὰ τοῦ πατρὸς του. Εἶναι πολὺ καλὸς ὁ κύριος Νικολάκης. Ἐπεθύμουν νὰ τὸν ἐξλεπες Μαριάννα, ὅταν κάθεται ἐπὶ τοῦ ἱππαρίου του· ἤθελες ἰδεῖ πόσον καλοκαμωμένος εἶναι καὶ πόσον οἱ ἄνθρωποι τὸν θαυμάζουσιν. Ἐγὼ δὲ ἀκολουθῶν αὐτὸν καθήμενος ἐπὶ ἵππου ὑψηλοῦ, σεμνόμενος καὶ λέγω κατ' ἑμαυτόν. « Ἄν δὲν ἦμην ἐπὶ τοῦ νησιδίου, αὐτὸς ἤθελε πνιγῆ εἰς τὰ βάθη τοῦ ποταμοῦ. Ὁ Θεὸς μὲ ἔβλεπεν ἐκεῖ διὰ τὸ καλὸν καὶ ἐκείνου καὶ ἐμοῦ. »

MAR. Πῶς, ἀναβαίνεις καὶ σὺ ἐπὶ ἵππου, καὶ μάλιστα ἐπὶ μεγάλου ἵππου; καὶ δὲν φοβεῖσαι μήπως πέσης;

MIX. Ὅχι, δὲν φοβοῦμαι· διότι ἐδιδάχθην νὰ ἱππεύω· ὥστε καὶ κάκιστος ἂν τύχῃ ὁ ἵππος, ποτὲ δὲν μὲ ρίπτει. Ἐμαθὼν καὶ νὰ ἀναγινώσκω καὶ νὰ γράφω καὶ ν' ἀριθμῶ. Ἐπροχώρησα ἤδη εἰς ἐπὶ τὰ ἀρκετά. Σὺ δὲ ἐπήγαινες τὸν χειμῶνα τοῦτον εἰς τὸ σχολεῖον;

MAR. Ναί, ἀλλ' ὄχι· μὲ πολλὴν προθυμίαν· τώρα ὁμως ἐπειδὴ βλέπω, ὅτι σὺ γίνεσαι πολυμαθής, θέλω καταβάλλει περισσοτέραν ἐπιμέλειαν ἵνα μὴ μ' εὕρῃς παρὰ πολὺ ἀμαθῆ.

MIX. Μ' ἔκαμες νὰ φιλαρήσω τοσοῦτον, ὥστε ἐλησμονήσα νὰ σοὶ εἶπω ὅτι σοὶ ἔφερα κάτι τι ἰδοῦ, κύτταξε.

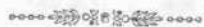
MAR. Ὦ! πόσον ὠραῖος εἶναι αὐτὸς ὁ σταυρὸς ὁ χρυσοῦς· πόσον χαίρω! Ἀλλὰ πῶς ἠμπόρεσας νὰ τὸν ἀγοράσῃς;

MIX. Τὴν πρωτοχρονίαν ὅλοι μοὶ ἔδωκαν χρήματα. Ἀλλὰ δὲν ἔφερα μόνον τὸν σταυρὸν· κύτταξε τοῦτο τὸ ὠραῖον μανδῆλι· αὐτὸ τὸ ἔφερον διὰ τὴν μητέρα σου, καὶ τὴν ταμβακοθήκην ταύτην διὰ τὸν πατέρα σου. Τὸ δὲ προσεχὲς ἔτος θέλω φέροι καλλίτερα πράγματα· διότι ὁ κύριός μου εἶπεν, ὅτι ἂν ἦναι πάντοτε εὐχαριστημένος ἀπὸ ἐμέ, θέλει μοὶ δίδει μισθόν. »

Κατὰ τὸ θέρος ἤρχετο ὁ Μιχαλάκης συνεχῶς εἰς τὴν καλύβην τοῦ θείου του, τὸ δὲ φθινόπωρον ἐπέστρεφεν εἰς Παρισίους μετὰ τῶν κυρίων του. Ἐπανήρχετο δὲ κατὰ πᾶν ἔαρ φέρων δῶρα εἰς τὸν θεῖον, εἰς τὴν θεῖαν καὶ εἰς τὴν ἐξαδέλφην του. Διστέλει δὲ ὡς ἀγαθὸς καὶ ἀφελής. Μετὰ τινα ἔτη ὁ Κύριός του τὸν ἐπροβίβασεν εἰς καλλιτέραν θέσιν, καὶ τέλος τὸν διώρισεν ἐπιστάτην τοῦ πύργου του. Διὰ δὲ τῆς τιμιότητος καὶ φιλοπονίας του προϊόντος τοῦ χρόνου, ἀπέκτησεν ὀλίγην περιουσίαν. Μαθὼν δὲ ὅτι ὁ μὲν θεῖός του Ἰωάννης ἀπέθανεν, ἡ δὲ θεῖα του ἠσθένει, λησμονήσας ὁ καλὸς οὗτος νέος τοὺς βᾶδισμούς καὶ τὴν αὐστηρότητα τῆς, ἤλθε καὶ μετεκόμισεν αὐτὴν μετὰ τῆς Μαριάννας εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ ἐγηροκόμει αὐτὴν ὡς μητέρα του!

Τὸ διήγημα τοῦτο ἐλάβομεν ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ τοῦ Διδασκαλείου Κ. Γ. Κωνσταντινίδου ἐσχάτως μεταφρασθέντων καὶ φιλοπονηθέντων 12 Παιδικῶν διηγημάτων μητρὸς τινος Γαλλίδος, ἵνα καταφανέστερον δεῖξωμεν ἐκ τούτου τὴν ὅλην ἀξίαν τοῦ βιβλιδίου. Εἰς τὰ διηγήματα ταῦτα, ἐκτὸς ὅτι ὑπάρχει ἡ ἀφίλεια τῆς γλώσσης τοῦ μεταφραστοῦ, ἦν ἀπαιτεῖ ἡ μικρὰ ἡλικία, ἀλλὰ καὶ αἱ ἰδέαι αὐταὶ μετὰ τσαύτης βαθμιαίας αὐξήσεως βαίνουναι ἀνα-

λόγως τῶν νοερῶν δυνάμεων τοῦ παιδός, ὥστε καταφαίνεται ἐναργῶς ἡ πείρα τῆς συνταξάσης μητρός. Ἡ εὐσέβεια καὶ ἡ φιλανθρωπία εἶναι αἱ ἐπικρατοῦσαι ἀρεταὶ ἐν τῇ σειρᾷ ταύτῃ τῶν διηγημάτων, μὴ παραλειπομένων οὐδεμιᾶς τῶν λοιπῶν ἀρετῶν, αἵτινες κοσμοῦσι τὸν Χριστιανόν. Ὁ δ' ἐκ τῆς φιλοστοργίας τρόπος τοῦ διορθῶναι τὰ ἐλαττώματα τῶν παιδῶν εἶναι ἀμίμητος καὶ ἀποτελεσματικώτατος. Τὰ μάλιστα δὲ συντείνουσι καὶ αἱ παρατεθεῖσαι ἐκφραστικώταται 13 εἰκόνες, ἵνα διεγείρωσι τὴν περιέργειαν τοῦ μικροῦ ἀναγνώστου. Τολμῶμεν δὲ νὰ εἴπωμεν ἐν συνόλῳ, ὅτι τὸ βιβλίον τοῦτο τιμώμενον ἀντὶ δραχμῶν 2 τοιοῦτον εἶναι, ὥστε πᾶς γονεὺς ἂν μικρὰν τινα ἰδέαν αὐτοῦ εἶχεν, ἔπρεπε νὰ παραδώσῃ ἀντίτυπον εἰς χεῖρας τῶν τέκνων του.

ΙΩΣΗΦ ΚΑΙ ΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ ΑΥΤΟΥ.

Μετὰ παρέλευσιν πολλῶν ἐτῶν ἀφ' οἴτου ὁ Ἰακώβ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν γῆν Χαναάν, ὅπου κατώκησε μὲ τὴν οἰκογένειαν καὶ τοὺς ὑπηρέτας του, ἀπέθανεν ὁ πατήρ του Ἰσαάκ, καθὼς καὶ ὁ πάππος του Ἀβραάμ εἰς προβεβηκυῖαν ἡλικίαν. Πρὶν ὁμως ἀποθάνῃ ὁ Ἰσαάκ, εὐλόγησεν ὅλην του τὴν οἰκογένειαν, ἣτις ἦτο ἤδη πολυάριθμος, διότι ἐκτὸς τῶν τέκνων καὶ τῶν ἐγκόνων τοῦ Ἡσαῦ, ἡ οἰκογένεια μόνῃ τοῦ Ἰακώβ ἐσύγκειτο ἀπὸ δώδεκα υἱοῦς, ὅλους ποιμένας, ἔχοντας δηλαδὴ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ πατρός των· διότι ἐνῶ ἄλλα ἔθνη ἀνήγειρον μεγάλας πόλεις καὶ ἔθετον θεμέλια μεγάλων βασιλείων, καθὼς θὰ τὸ ἴδῃτε εἰς τὴν συνέχειαν τῆς ἱστορίας ταύτης, ὁ Θεὸς ἠθέλησεν, ὥστε ἡ οἰκογένεια τοῦ Ἀβραάμ νὰ φυλάττῃ τὰ ἀρχαῖά της ἤθη. Ἡ λέξις αὕτη ἤθη, παιδία μου, ὅταν ὀμιλῶμεν περὶ λαῶν, σημαίνει τὰς παραδόσεις, τὰς συνηθείας, καὶ τὸν τρόπον τοῦ ζῆν αὐτῶν, τὰ ὅποια εἶναι

ἰδιαίτερα εἰς ἕκαστον ἔθνος· καὶ θὰ παρατηρήσητε ἀναγινώσκοντες, ὅτι τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα δὲν εἶναι τὰ ἴδια εἰς ὅλους τοὺς λαοὺς, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον αὐτὰ διαφέρουσι κατὰ τὰς διαφόρους ἐποχάς.

Ἄν καὶ οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἀβραάμ κατώκησαν πρὸ πολλοῦ εἰς τὴν γῆν Χαναάν, αἱ ὑποσχέσεις ὁμως τοῦ Θεοῦ, αἱ δοθεῖσαι εἰς τὸν πατριάρχην τοῦτον, τοῦ νὰ καταστήσῃ δηλαδὴ τοὺς ἀπογόνους του κυρίου ὄλου τοῦ τόπου, δὲν εἶχον ἀκόμη ἐκπληρωθῆ· καὶ τοῦτο, ἴσως, διότι δὲν εἶχεν ἔλθει ἀκόμη ὁ προσδιωρισμένος κληρὸς. Οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰσαάκ ἔζων μὲ τὰς οἰκογενείας των εἰς μίαν ἀκρὰν τῆς γῆς Χαναάν· ἐνῶ ἄλλοι λαοί, ἀπόγονοι τοῦ Χάμ, κατεῖχον τὸ μεγαλειότερον μέρος τῆς γῆς ταύτης· ὅταν δὲ λέγωμεν, ὅτι λαὸς τις ἦναι κύριος τόπου τινός, θὰ ἐννοῆτε μὲ τοῦτο, ὅτι ἄλλος δὲν ἔχει μέρος εἰς τὸν τόπον αὐτόν, καὶ τὸν κυβερνᾷ αὐτὸς κατὰ τοὺς ἰδικούς του νόμους καὶ συνηθείας.

Τώρα πρέπει νὰ σᾶς εἴπω πῶς ὠνομάζοντο οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰακώβ, τοὺς ὁποίους ἀπέκτησεν ἀπὸ τὰς δύο του γυναῖκας, τὴν Λεῖαν καὶ τὴν Ραχήλ, καὶ ἀπὸ δύο ἄλλας ἀκόμη, περὶ τῶν ὁποίων δὲν σᾶς ἐλάλησα ἕως τώρα· ἀπὸ τὰ ὀνόματα τῶν δώδεκα τούτων νέων ἔλαβον τὴν ὀνομασίαν ἄλλαι τόσαι φυλαί, δηλαδὴ μεγάλαι οἰκογένειαι, αἱ ὅποιαi ἀπετέλεσαν τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ. Φουβὴν ἦτο ὁ πρεσβύτερος ὄλων τῶν ἀδελφῶν μετ' αὐτόν ἤρχοντο, κατὰ τὴν τάξιν τῆς ἡλικίας, ὁ Συμεὼν, ὁ Λευὶ, ὁ Ἰούδας, ὁ Δάν, ὁ Νεφθαλεὶμ, ὁ Γάδ, ὁ Ἀσήρ, ὁ Ἰσαάκ καὶ ὁ Ζαβουλών, καὶ οἱ δέκα οὗτοι ἦσαν τέκνα τῶν τριῶν γυναικῶν· τελευταῖοι δὲ ἦσαν ὁ Ἰωσήφ, υἱὸς τῆς Ραχήλ, καὶ ὁ Βενιαμίν, ὁμομήτριος ἀδελφὸς του, τοῦ ὁποίου τὸ ὄ-

νομα σημαίνει: « τέκνον θλίψεως, » διότι ὑπέφερε κατὰ τὸν τοκετὸν καὶ ἀπέθανεν ἡ μήτηρ του· ἀλλὰ πρέπει νὰ σὰς εἶπω, ὅτι οἱ δύο οὗτοι τελευταῖοι ἦσαν οἱ ἀγαπητότεροι καὶ οἱ πραότεροι ὄλων τῶν ἄλλων ἀδελφῶν· μάλιστα δὲ ὁ Ἰακώβ διὰ τὴν πρὸς τὸν Ἰωσήφ ἀγάπην του εἶχε κατασκευάσει δι' αὐτὸν φόρεμα ποικιλόχρουν· ἕνεκα δὲ τούτου οἱ ἀδελφοὶ του δυσηρεστοῦντο ἐνίοτε διὰ τὴν προτίμησιν, τὴν ὁποίαν ὁ Ἰακώβ ἔδιδεν εἰς αὐτόν. Πρὸ πάντων δὲ ἐμίσησαν τὸν Ἰωσήφ διὰ δύο αἰτίας· πρῶτον διότι τοὺς ἐπέπληττε διὰ τὴν κακὴν διαγωγὴν των, καὶ δεύτερον διότι τοὺς διηγέθη διπλοῦν ὄνειρον, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπρομήνυεν ὁ Θεὸς τὸ μεγαλεῖόν του. Ἰδοὺ τὰ ὄνειρα τοῦ Ἰωσήφ.

Ἐδέναμεν, εἶπεν εἰς τοὺς ἀδελφούς του δεμάτια ὁμοῦ εἰς τὸν ἀγρόν· τὸ ἰδικόν μου δεμάτιον ἐστάθη ὄρθιον, τὰ δὲ ἰδικά σας περιστρεφόμενα ὀλόγυρα ἐπροσκύνουν τὸ ἰδικόν μου δεμάτιον. Οἱ δὲ ἀδελφοὶ του εἶπον εἰς αὐτόν, μήπως θὰ γίνῃς βασιλεὺς ἡμῶν, καὶ ἡμεῖς θὰ γίνωμεν δοῦλοί σου; ἔθεν ἐμίσησαν αὐτόν ἔτι περισσότερον. Ἄλλοτε πάλιν εἶδεν ἄλλο ὄνειρον, τὸ ὁποῖον ἐφανέρωσεν εἰς τὸν πατέρα καὶ τοὺς ἀδελφούς του εἰπών, ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη καὶ ἕνδεκα ἀστέρες μου ἐφάνησαν, ὅτι με προσκύνουν. Ἡ εἰξεν αὐτόν ὁ πατήρ καὶ εἶπε τί σημαίνουνσι ταῦτα; μήπως ἐγὼ καὶ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοὶ σου θὰ πέσωμεν νὰ σὲ προσκυνήσωμεν; Καὶ τῶν μὲν ἀδελφῶν ὁ φόβος γυῖζανεν, ὁ δὲ πατήρ ἐφύλαττεν εἰς τὴν καρδίαν του τοὺς λόγους ἐκεῖνους.

Μίαν τῶν ἡμερῶν ἐνῶ οἱ δέκα μεγαλείτεροι υἱοὶ τοῦ Ἰακώβ ἔβοσκον τὰ ποίμνια μακρὰν τῆς οἰκίας τοῦ πατρὸς των, ὅστις δὲν εἶχε μάθει πρὸ πολλοῦ περὶ τῆς ὑ-

γείας των (διότι εἰς τὰ θερμὰ ἐκεῖνα κλίματα οἱ ποιμένες καὶ τὰ ποίμνια περνῶσι συνήθως πολλοὺς μῆνας χωρὶς νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν μάνδραν των), ἔστειλε τὸν Ἰωσήφ

διὰ νὰ μάθῃ πῶς ἦσαν εἰς τὴν ὑγείαν των. Ἄλλ' ὅτε οἱ καχότροποι οὗτοι ἀδελφοὶ εἶδον μακρόθεν τὸν Ἰωσήφ, ὁ-

στις ἔτρεχε διὰ νὰ ἔλθῃ πρὸς αὐτοὺς τὸ ταχύτερον, ὁ Συμεὼν, ὁ φθονερώτερος καὶ μᾶλλον διεστραμμένος ὄλων, ἐπρότεινε εἰς τοὺς λοιποὺς νὰ τὸν φονεύσωσι καὶ νὰ εἰπωσιν εἰς τὸν πατέρα των, ὅτι θηρίον ἄγριον τὸν κατέφαγε, τὸ ὅποσον δὲν ἦτο δύσκολον πρᾶγμα νὰ γίνη· ἀλλ' ὁ 'Ρουβὴν ἀνετρίγχασε διὰ τὸ τοιοῦτον ἔγκλημα, καὶ ἐνῶ δὲν ἐτόλμησε νὰ ἀντείπῃ εἰς τὴν γνώμην τῶν ἀδελφῶν του, κατώρθωσε νὰ τοὺς πείσῃ νὰ τὸν βίψωσιν εἰς φρέαρ, τὸ ὅποσον ἦτο ἐκεῖ πλησίον.

Εἰς τὰ μέρη ὅπου ἡ θερμότης τοῦ ἡλίου ἀποξηραίνει τὰ ρυάκια καὶ τοὺς ποταμοὺς ἐπὶ τινα καιρὸν τοῦ ἔτους (τὸ ὅποσον συμβαίνει συχνὰ εἰς τὴν γῆν Χαναάν), τὸ φρέαρ εἶναι εἶδος λάκκου ἐσκαμμένου εἰς τὴν γῆν διὰ νὰ κρατῆ τὸ ὕδωρ τῆς βροχῆς, μὲ τὸ ὅποσον οἱ ἄνθρωποι ποτίζουσι κατόπιν τὰ ποιμνία των. Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνο τὸ ὅποσον ὁ 'Ρουβὴν ἐδείκνυε τότε εἰς τοὺς ἀδελφούς του ἦτο ἐντελῶς ξηρόν, καὶ ἐπειδὴ πάντοτε πρέπει νὰ ὑποθέτωμεν μᾶλλον τὸ καλὸν παρὰ τὸ κακόν, εἶναι πιθανόν, ὅτι ὁ νέος ἐκεῖνος προτείνας νὰ καταβιβάσωσιν ἐκεῖ τὸν Ἰωσήφ, δὲν εἶχεν ἄλλον σκοπὸν, παρὰ νὰ τὸν ἐκβάλλῃ ἐκεῖθεν, ἀφοῦ ἐνύκτωνε, καὶ νὰ τὸν στείλῃ σῶον καὶ ὑγιεῖ εἰς τὸν πατέρα του.

Τὴν γνώμην του ταύτην παρεδέχθησαν παρευθὺς οἱ λοιποὶ ἀδελφοί, καὶ ὅτε ἐπλησίασεν ὁ Ἰωσήφ ἀμέριμνος πρὸς τοὺς φθονερούς ἐκείνους, ὠρμησαν κατ' αὐτοῦ, τὸν ἀπεγύμνωσαν ἐκ τοῦ ἐνδύματος τὸ ὅποσον ἐφόρει, καὶ τὸν κατεβίβασαν εἰς τὸν λάκκον, μὴ συγχινηθέντες οὔτε ἀπὸ τὴν ἀθωότητά του, οὔτε ἀπὸ τὰ δάκρυά του, οὔτε ἀπὸ τὰς παρακλήσεις του. Μετὰ ταῦτα ἀπεμακρύνθησαν ὀλίγον παρέκει, ἐγκαταλείψαντες οὕτω τὸ δυστυχὲς παιδίον

εἰς τὸν βαθὺν λάκκον, ὅπου δὲν ἤθελεν ἀργήσῃ ν' ἀποθάνῃ ἀπὸ τὴν πείναν καὶ ἀπὸ τὴν ἀπελπισίαν· ἀλλ' ἡ θεία Πρόνοια ἤλθεν εἰς βοήθειάν του, καὶ ἠυδόκησε νὰ διαβῶσιν ἐκεῖθεν ἔμποροι Ἰσμαίλιται, οἱ ὅποιοι ἐπορεύοντο εἰς τὴν Αἴγυπτον διὰ νὰ πωλήσωσι μαργαρίτας καὶ ἀρώματα φορτωμένα εἰς καμήλους.

Ἡ Αἴγυπτος, περὶ τῆς ὁποίας ἀργότερα θὰ σᾶς εἴπω πολλὰς σπουδαίας ἱστορίας, χωρίζεται ἀπὸ τὴν γῆν Χαναάν διὰ μεγάλων ἐρήμων ἀμμωδῶν, περὶ τῶν ὁποίων σᾶς ἐλάλησα εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἀγαρ. Ὁ δὲ Ἰουδᾶς ἰδὼν τοὺς ἐμπόρους ἔδωκεν εἰς τοὺς ἀδελφούς του τὴν ἰδέαν νὰ πωλήσωσι τὸν Ἰωσήφ εἰς αὐτοὺς διὰ νὰ τὸν φέρωσιν εἰς τὸν μακρυνὸν ἐκεῖνον τόπον, ὁπόθεν ἦσαν βέβαιοι, ὅτι ὁ ἀθῶος ἐκεῖνος νεανίας δὲν ἠδύνατό ποτε νὰ ἐπανέλθῃ· καὶ τῶνόντι ἐπώλησαν τὸν Ἰωσήφ διὰ εἴκοσιν ἀργυρᾶ νομίσματα εἰς τοὺς ἐμπόρους, οἱ ὅποιοι δέσαντες αὐτὸν ἐπάνω εἰς μίαν τῶν καμήλων τῶν ἐξηκολούθησαν τὸν δρόμον των.

ΟΜΗΡΟΣ

Ἐπισημειωτέροις τῶν ποιητῶν (ἤχημαζε περὶ τὸ 950 π. Χ.)

(Συνέχεια καὶ τέλος ἴδε ἀριθ. 18 καὶ 19.)

Ἐν τούτοις ἡ δυστυχία τοῦ Ὀμήρου συνίστατο πολὺ περισσότερο εἰς τὴν στέρησιν τοῦ φωτός τῶν ὀφθαλμῶν, παρὰ εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ περιφέρηται ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν καὶ νὰ ψάλλῃ τὰ ποιήματά του. Ἡ ζῶη ὅμως αὕτη τοῦ πλάνητος ποιητοῦ, ἦτο εὐγενής, καὶ ἐθεωρεῖτο φυσικὴ κατὰ τοὺς ἀρχαίους ἐκείνους καιρούς· διότι δι' αὐτοῦ μόνου τοῦ τρόπου ἐγίνοντο τότε γνωστὰ τὰ ἔργα τῶν πεπαιδευμένων. Τότε ὁ ποιητὴς πλούσιος ἢ πέννης, συνεκάθητο καὶ συνέτρωγε μετὰ τῶν ἀρχόντων καὶ βασιλέων, καὶ παντοῦ ὑ-

πεδέχοντο αὐτὸν φιλοφρονέστατα. Καὶ ἐνῶ οἱ ἀρχαῖοι ἦρωες, καθὼς ὁ Ἡρακλῆς, ὁ Θησεύς, καὶ ἄλλοι περὶ τῶν ὁποίων θὰ μάθητε εἰς τὴν μυθολογίαν, περιήρχοντο τὸν κόσμον διὰ νὰ ἐλευθερώσωσι τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τοῦ λησῆς καὶ τὰ θηρία, καὶ ν' ἀποκαταστήσωσι διὰ τῆς ἀνδρίας των τὴν ἡσυχίαν εἰς τὰς πόλεις καὶ τοὺς ἀγρούς, οἱ πρῶτοι ποιηταὶ ἔκαμνον ὁμοίως ἐκδρομὰς διὰ νὰ διαδώσωσι τὰ φῶτα τοῦ πρῶτου πολιτισμοῦ, καὶ ν' ἀποκτήσωσιν ὑπόληψιν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, καὶ αὕτη ἦτο δι' αὐτοὺς ἡ καλλιτέρα ἀμοιβή, παρὰ τὰ χρήματα· καὶ ἂν δὲν φαίνεται τοιαύτη τὴν σήμερον, τοῦτο προέρχεται διότι μετέλλαξαν τὰ ἦθη ἡμῶν.

Ὁ Ὅμηρος ὄχι μόνον ἐστρεφεῖτο περιουσίας, ἀλλ' ὀλίγον ἔλειψε νὰ χάσῃ καὶ μέρος τῆς δόξης του διὰ τὴν ἐξῆς αἰτίαν. Εὐρίσκομος εἰς τὴν Φώκαιαν, πόλιν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἐψάλλε τὰ ποιήματά του εἰς τὰς συναλεύσεις τοῦ Δήμου. Ἐκεῖ δὲ κάποιος Θεστοριδῆς, διδάσκαλος, ἐπρότεινεν εἰς τὸν ποιητὴν νὰ τὸν λάβῃ εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ νὰ τὸν διατρέψῃ, ἐὰν ἤθελε νὰ τοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ ἀντιγράψῃ τὰ ποιήματά του. Ἀφοῦ ὁ Ὅμηρος συγκατένευεν, ὁ Θεστοριδῆς ἀντέγραψε ταῦτα· καὶ ἀναχωρήσας ἀπὸ τὴν Φώκαιαν ἦλθεν εἰς τὴν Χίον, ὅπου ἐψάλλε τὰς ᾠδὰς τοῦ ποιητοῦ ὡς ἰδιὸν του ἔργον. Ἡ ἀποτρόπαιος αὕτη δολιότης ἀνεκαλύφθη μετ' ὀλίγον, καὶ ὁ Ὅμηρος ἠθέλησε ν' ἀπέλθῃ εἰς Χίον· μὴ ἔχων δὲ ἄλλο μέσον παρὰ μόνον σχεδίαν (δηλ. συνηνωμένας σανίδας καὶ στηριζομένας κάτωθεν διὰ δοκῶν, μετὰ τὰς ὁποίας μεταφέρονται ζῶα, φορτία καὶ ἄνθρωποι εἰς τοὺς ποταμούς,) ἀνέβη εἰς αὐτὴν καὶ μετέβη εἰς Ἐρυθρὰς, μίαν ἐκ τῶν 12 πόλεων τῆς Ἰωνίας, εἰς τὰ παράλια τῆς Μικρᾶς Ἀσίας κατάντικρον τῆς Χίου· ἐκεῖθεν ἐμβὰς εἰς πλοιάριον ἀλιευτικὸν ἦλθεν εἰς Χίον, ὅπου ἐγκατελείφθη ἀπὸ τοὺς σκληροὺς ναύτας καὶ ἐπέρμασε τὴν νύκτα εἰς τὴν παραλίαν.

Ἄνθρωπος τυφλὸς καὶ ξένος ἠδύνατο βεβαίως ν' ἀποπλανηθῇ εἰς ἔρημον σχεδὸν τόπον. Τὴν ἐπαύριον ὁ δυστυχῆς γέρον ἐπρεπε νὰ φροντίσῃ διὰ νὰ εὕρῃ καταφύγιον· ἀλλὰ περιεπλανήθη δύο σχεδὸν ἡμέρας χωρὶς νὰ δυνηθῇ ν' ἀπαντήσῃ ἄνθρωπον διὰ νὰ τὸν βοηθή-

σῃ καὶ νὰ τὸν χειραγωγήσῃ. Ἐπὶ τέλους πρὸς τὰ ἑσπέρας ἐνῶ ἐπορεύετο, ἤκουσε φωνὰς αἰγῶν καὶ συμπεράνας, ὅτι ἦτο ποιμνιον, διευθύνθη πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο· ἀλλ' οἱ σκύλοι, οἱ φυλάσσοντες τὸ ποιμνιον ἐκεῖνο ἐπέπεσαν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἤθελον τὸν κατακερματίσει, ἐὰν ὁ ποιμὴν, ὅστις ὠνομάζετο Γλαῦκος, δὲν τὸν διέσωζεν ἐκ τῆς μανίας των. Ὁ ποιμὴν οὗτος λαβὼν συμπάθειαν πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ἔφερεν αὐτὸν εἰς τὴν καλύβην του, ὅπου τὸν περιποιήθη, ὅπως ἠθδεινὴ του κατάστασις ἀπήτει κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην. Ὁ δὲ ποιητῆς εὐγνωμονῶν διὰ τὴν φιλοξενίαν, ἐπροσπάθησε νὰ διασκεδάσῃ τὸν ποιμένα διηγούμενος ὅσα περίεργα ἐγνώριζεν ἀπὸ τὰ ταξείδια του.

Ὁ Γλαῦκος τόσον κατεγοητεύθη ἀπὸ τὰς διηγήσεις τοῦ Ὀμήρου, ὥστε τὴν ἐπαύριον μεταβάς εἰς τοῦ κυρίου του, διηγήθη πρὸς αὐτὸν περὶ τῆς εὐτυχοῦς συναντήσεώς του μετὰ τοῦ τυφλοῦ γέροντος. Ἐκεῖνος δὲ τὸν παρήγγειλε νὰ φέρῃ εἰς τὸν οἶκόν του τὸν ξένον, ἀπὸ τὸν τρόπον τοῦ ὁποίου τόσον εὐχαριστήθη, ὥστε ἠθέλησε νὰ τὸν κρατήσῃ πλησίον του, καὶ νὰ τοῦ ἀναθίσῃ τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων του. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος κατώκει εἰς τὰ περίχωρα τῆς Χίου· ὁ δὲ Ὅμηρος ἔμεινε καιρὸν τινα εἰς τὴν οἰκίαν του, ὅπου ἐσύνθεσεν, ὡς λέγουσι, πολλὰ ποιήματα, τὰ ὁποία ἐχάθησαν, ὡς καὶ τὴν Βατραχομυιομαχίαν, δηλαδὴ τὴν μάχην τῶν πο ν τ ι κ ῶ ν καὶ τῶν β α τ ρ ά χ ω ν, ἡ ὁποία σώζεται μὲν ἀκόμη, πλην θεωρεῖται, ὅτι δὲν ἐστιγορευθῆ ἀπὸ τὸν Ὅμηρον, ἀλλὰ ἀπὸ ἄλλους μεταγενεστέρους ποιητὰς.

Ἄλλ' ἂς ἔλθωμεν τώρα εἰς τὸν δόλιον Θεστοριδῆν· οὗτος ἀφοῦ ἔμαθεν, ὅτι ὁ Ὅμηρος εὐρίσκετο εἰς τὰ περίξ χωρία τῆς Χίου, ἐστοχάσθη, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ διατρέψῃ πλέον εἰς τόπον ὅπου, εὐθὺς ἀφοῦ ἐνεφανίζετο ὁ ἀληθινὸς ποιητῆς, ἤθελε κατασχυνοθῆ ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, τοὺς ὁποίους ἐξηπάτα τόσον ἀναιδῶς. Καὶ τῶνόντι, ὅτε ἐπαρουσιάσθη ὁ Ὅμηρος εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἤκουσαν αὐτὸν οἱ κάτοικοι τραγωδοῦντα τὰ θαυμάσια ποιήματά του, καὶ παίζοντα τὴν ἐπτάχορδόν του λύραν, ἐνόησαν, ὅτι ὁ Θεστοριδῆς ἦτο ἀπατεῶν.

καὶ ἤθελον νὰ τὸν ἀνταμείψωσιν ὅπως τοῦ ἔπρεπε, ἐὰν δὲν ἐπρόλαμβανε νὰ φύγῃ

Ἐν τούτοις ὁ Ὅμηρος ἔλαβε καλὴν ὑποδοχὴν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ἀποκατασταθεὶς ἠνοίξε σχολεῖον καὶ ἐδίδασκε δημοσίως τὰ ἔργα του. Τοιοῦτοτρόπως ἐσύναξεν ὀλίγα χρήματα καὶ ἐνούμφεϋθη εἰς τὸν τόπον. Ἐκ τοῦ γάμου τούτου ἀπέκτησε δύο θυγατέρας, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μὲν μία ἀπέθανε νέα, ἡ δὲ ἄλλη ὑπανδρεύθη Χιόντινα. Εἰς τὴν νῆσον ταύτην ἐσύνησε τὴν Ὀδύσειαν, ὅπου, καθὼς προεῖπομεν, περιγράφει τὴν δεκαετῆ περιπλάνησιν τοῦ Ὀδυσσεως, καὶ δεικνύει τὴν εὐγνωμοσύνην του εἰς τοὺς ὅσοι τὸν περιποιήθησαν μάλιστα τόσον ἐπθειάζει τὸν πατριὸν του Φοῖμιον, τὸν ὄδηγόν του Μέντην, καὶ τὸν φιλοξενήσαντα αὐτὸν εἰς τὴν Ἰθάκην Μέντωρα, ὥστε τὰ ὀνόματά των ἀπηθανατίστησαν.

Οἱ δὲ φίλοι του θεωροῦντες, ὅτι μένων εἰς τὴν Ἰωνίαν ἡ δόξα του περιωρίζετο εἰς πολλὰ μικρὸν τόπον, τὸν ἐσυμβούλευσαν νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ κοινοποιήσῃ ἐκεῖ τὰ ἀριστουργήματά του. Ἦκουσε λοιπὸν τὴν συμβουλὴν των ὁ Ὅμηρος, καὶ διὰ νὰ τὸν ὑποδεχθῶσι κάλλιον αἱ Ἑλληνικαὶ πόλεις, ἐπρόσθεσεν εἰς τὰ ποιήματά του πλείστους ἐπαίνους ὑπὲρ αὐτῶν, πρὸ πάντων δὲ ὑπὲρ τοῦ Ἄργους καὶ τῶν Ἀθηνῶν. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἔπλευσε πρὸς τὴν νῆσον Σάμον, ὅπου διέτριψε τὸν χειμῶνα· ἐκ δὲ τῆς Σάμου εἰς Ἴον, μικρὰν νῆσον τοῦ Αἰγαίου Πελάγους, ἐπὶ σκοπῶν νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ ταξιδεῖόν του πρὸς τὰς Ἀθήνας, ἀλλ' ἀσθενήσας αὐτοῦ ἀπέθανε. Τὸν ἐκήδευσαν λοιπὸν οἱ κάτοικοι μὲ μεγάλας τιμὰς, καὶ τὸν ἔθαψαν εἰς τὸ παράλιον, καθὼς ἐσυνείθιζον κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἐκεῖνους καιροὺς, νὰ ἀνεγείρωσι μνημεῖα τῶν μεγάλων ἀνδρῶν εἰς τόπους, ὅπου ἠδύναντο νὰ ἦναι μᾶλλον φανεροὶ εἰς τὰ ἔμματα τῶν διαβατῶν. Φρονοῦσι δέ, ὅτι ὁ θάνατος τοῦ Ὀμήρου συνέβη κατὰ τὸ 920 ἔτος πρὸ Χριστοῦ· ὥστε ἡ Ἰλιάς καὶ ἡ Ὀδύσεια εἶναι γεγραμμένα πρὸ τριάκοντα περίπου αἰῶνων.

Τὰ ποιήματά του ἐσώθησαν καὶ διετηρήθησαν ἕως εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Πεισιστράτου τοῦ τυράννου τῶν Ἀθηνῶν ἀπὸ τοὺς βραψωδοῦς,

δηλαδὴ ἀπὸ ἀνθρώπου, οἱ ὅποιοι συνήνωναν διάφορα τεμάχια ποιημάτων ξένων, καὶ περιφερόμενοι ἀπὸ τόπου εἰς τόπον τὰ ἐψάλλον. Πρὸ πάντων δὲ ἐψάλλον ταῦτα εἰς τὰς δημοσίους τελετὰς καὶ εἰς τοὺς ἀγῶνας, οἱ ὅποιοι ἐτελοῦντο εἰς ὠρισμένον καιρὸν· τοιοῦτοι ἀγῶνες προσδιωρίσθησαν νὰ γίνωνται καὶ εἰς τὴν Χιόν πρὸς τιμὴν τοῦ Ὀμήρου, κατὰ πενταετίαν. Ὁ δὲ Πεισιστράτος συναβρόσας τὰ οὕτω διεσπαρμένα εἰς τὰ στόματα τῶν βραψωδῶν ποιήματα τοῦ Ὀμήρου, ἐξέδωκεν αὐτὰ ὅπως ὑπάρχουσι τὴν σήμερον, τὰ ὅποια δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ θαυμάσωμεν, ὅταν τὰ ἀναγινώσκωμεν.

Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν τοιαύτην ὑπόληψιν εἶχεν εἰς τὰ ποιήματα τοῦ Ὀμήρου, ὥστε τὰ ἔθετε συνήθως ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιόν του ὁμοῦ μὲ τὸ ξίφος του, ὀνομάζων τὸν Ὀμηρον ἐφόδιον τῆς στρατιωτικῆς ἐπιστήμης· ἐνοῶν μὲ τοῦτο, ὅτι ὅστις θέλει νὰ γίνῃ καλὸς πολεμιστῆς, πρέπει ν' ἀναγινώσκῃ συχνὰ τὸν Ὀμηρον καὶ νὰ ὠφελητῆ ἀπὸ τὰς μάχας, τὰς ὁποίας μὲ τὴν τέχνην περιγράφει εἰς τὰ ποιήματά του. Ὅτε δὲ ἐνίκησε τὸν Δαρείον, ἔλαβε πολλὰ λάφυρα, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ μία πολύτιμος θήκη· εἰς τὴν θήκην αὐτὴν ἐφόλαττε τὴν Ἰλιάδα καὶ τὴν Ὀδύσειαν λέγων, ὅτι τὸ ἐντελέστερον ἔργον τοῦ ἀνθρωπίνου νοός, πρέπει νὰ περιλείπεται εἰς τὴν πολυτελεστέραν θήκην τοῦ κόσμου. Ὅτε δὲ τὸ πρῶτον ἐπέρασεν εἰς τὴν Τροάδα, καὶ εἶδε τὸν τάφον τοῦ Ἀχιλλέως, ἀνέκραξεν· «ὦ μακάριε ἦρας! διότι εἶχες Ὀμηρον, ὅστις ἐξύμνησε τὰ ἀνδραγαθήματά σου!»

Τοιοῦτος εἶναι ὁ βίος τοῦ εὐφυστέρου καὶ ἐνδοξοτέρου τῶν ποιητῶν τοῦ κόσμου, εἰς ὄνομα τοῦ ὁποίου, ὄχι μόνον πολλαὶ πόλεις ἀνήγειραν ναοὺς καὶ τὸν ἐτίμησαν ὡς ἡμίθεον ἢ ἦρωα, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη τὸ Ἄργος θεωρῶν τὴν Χιόν ὡς πατρίδα τοῦ ποιητοῦ, ἔστελλεν ἐκεῖ κατ' ἔτος λαμπρὰ δῶρα πρὸς τιμὴν αὐτοῦ.

***

ΣΕΒΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΕΡΟΝΤΑΣ.

Εἷς ἐκ τῶν καλλιτέρων νόμων τῶν Ἰουδαίων εἶναι καὶ ὁ δοθεὶς εἰς

αὐτοὺς διὰ τὰ σέβωνται τοὺς γέροντας. Εἰς τὸ Λευϊτικὸν κεφ. 19 στίχ. 32 ἀναγινώσκωμεν ταῦτα· «Θέλεις σηκωθῆ ἑνώπιον τῆς πολιᾶς κεφαλῆς, καὶ θέλεις τιμῆσαι τὸ πρόσωπον τοῦ γέροντος, καὶ θέλεις φοβηθῆ τὸν Θεὸν σου· ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.» Οἱ στίχοι οὗτοι δεικνύουσιν εἰς ἡμᾶς πόσον εὐχαριστεῖται ὁ Θεὸς εἰς τὴν ἐντολὴν ταύτην, καὶ πόσον δυσαρεστεῖται ἐναντίον ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι δὲν τὴν φυλάττουσιν. Ἐὰν τοιοῦτος νόμος ὑπεχρέωνε τοὺς Ἰουδαίους, πρέπει πολὺ περισσότερον νὰ ὑποχρεώη τοὺς χριστιανούς. Ἐὰν ὁ Θεὸς ὀργισθῆ κατ' ἐκείνων οἱ ὁποῖοι κατέλυσαν τὸν νόμον τοῦτον τότε, θέλει ὀργισθῆ ἔτι μᾶλλον κατ' ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι τὸν καταλύουσι τώρα. Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ ἀρχαῖος λαὸς τῆς Αἰγύπτου, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε τότες γνώσεις, ὅτις ἡμεῖς ἔχομεν τὴν σήμερον, οὔτε τὸ Εὐαγγέλιον ἐγνώριζε διὰ τὰ διδαχθῆ περὶ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἁγίων αὐτοῦ νόμων, φαίνεται ὅτι ἐγνώρισε πόσον ἄδικον εἶχον οἱ νέοι νὰ μὴ προσφέρωσι πρὸς τοὺς γέροντας τὸ ἀνήκον σέβας. Συγγραφεὺς τις Γάλλος, Ῥολλίνος ὀνομαζόμενος λέγει τὰ ἐξῆς· «Οἱ νέοι (Αἰγύπτισι) ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ προσκωνῶνται ἐνώπιον τῶν γερόντων, καὶ εἰς πᾶσαν περίστασιν νὰ προσφέρωσι τὴν ἐντιμωτέραν θέσιν.» Ὡστε αὐτοί, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐγνώριζον τὸν Νόμον τοῦ Θεοῦ δύνανται νὰ ἐλέγξωσιν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ πολλοὺς νέους τῆς σημερινῆς ἐποχῆς, οἱ ὁποῖοι παρκαθαίνοντες τὰς ἐντολάς τοῦ Οὐρανοῦ Πατρὸς δὲν προσφέρονται μὲ εὐπροσηγορίαν καὶ σέβας πρὸς τοὺς ἡλικιωμένους.

Αἱ συνδρομαὶ πέμπονται διὰ Ταμιακοῦ Γραμματείου εἰς τὸν ἐκδόστην Μ. Δ. Σακκρόββαρον.

Οὐδεμίᾳ συνδρομῇ πληρώνεται ἄνευ ἀπαιδείσεως τοῦ ἰδίου ἐκδότου.

Αἱ συνδρομαὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει γίνονται παρὰ τῷ Κυρίῳ Α. Δεπάστα βιβλιοπώλῃ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

1. Περὶ φιλοκαλίας Ξενοφώντος. — 2. Ὁ μικρὸς ἄλιεύς (ψαῖας) συνέχεια καὶ τέλος. — 3. Ἰωθῆ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ μετὰ εἰκονογραφίας. — 4. Ὀμηρος συνέχεια καὶ τέλος. — 5. Σέβας πρὸς τοὺς γέροντας.